

April 2021

58ste JAARGANG
No.1

NATZWEILER BERICHTEN

VAN DE

"STICHTING VRIENDENKRING VAN OUD-NATZWEILERS"

=====

BESTUUR

Voorzitter:

**Rutger Bakels
Tel: 035 - 6936733**

Secretaris:

**Roelof Schutrup
Tel: 010 – 4622384
E-mail: roelofschutrup@gmail.com**

Penningmeester:

**Marjolijn de Loos
Mob: 06-51803406
E-mail: marjolijndeloos@gmail.com**

**Bankrekening stichting:
NL26INGB0000394148**

Redactie:

**N. Planjer & M. de Loos
Tel: 06-24769585
E-mail: nplanjer@hotmail.com**

Website:

www.Natzweiler.nl

Mail:

info@natzweiler.nl

© Copyright Stichting Vriendenkring van Natzweilers. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opname of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het bestuur.

INDEX

	Pag.
1. Bestuur	1
2. Index	2
3. Van de Redactie	3
4. Oproep	4
5. Mededelingen:	
a. bedankjes	5
b. familieberichten	5
c. overige	5
6. Herdenking NMKamp Amersfoort	9
7. Herdenking 4 mei Oorlogsgraven Stichting	10
8. Jaarlijkse Natzweiler reis	11
9. Nieuws uit Frankrijk	13
10. Van de Penningmeester	14
11. De Giroloterij & vfonds	15
12. Arq Psychotrauma en Expertgroep	16
13. Colofon	17

VAN DE REDACTIE:

Met het overlijden van Ernst Sillem, verloor onze stichting ook haar voorzitter.

De overige leden van het huidige bestuur hebben gevraagd aan Rutger Bakels of hij deze functie op zich wilde nemen. Rutger, zoon van oud-Natzweiler Floris Bakels, heeft zich hiertoe bereid verklaard.

Als bestuur zijn wij hier heel blij mee.

Verder in deze nieuwsbrief staat informatie over de jaarlijkse reis. Wij hebben gemeend dat, ondanks de nog niet opgeloste corona crisis, wij toch alvast voorbereidingen moeten.

Ook de jaarlijkse herdenking in november bij NM Kamp Amersfoort staat gepland op zaterdag 6 november as. Informatie hierover is te krijgen via het contactformulier op de site of rechtstreeks bij Roelof Schutrup.

OPROEP

Wie is 'Schulding van de OD'?

In februari 2020 verscheen het boek "**Wel gebogen, niet gebroken**" over het oorlogsverleden van Henk Bastiaans en de verzetsgroep om hem heen. In het boek wordt ook aandacht besteed aan Henks onderduikperiode; vanaf de herfst van 1940 tot in maart 1942 verbleef hij op verschillende onderduikadressen. Eén van zijn 'onderduikgevers' zou het 'OD-lid Schulding' zijn geweest, waarschijnlijk in Amsterdam. Over deze laatste hebben wij tot nu toe niets kunnen vinden.

Een mogelijkheid is, dat Henk Bastiaans deze Schulding kende vanuit zijn onderduikadres dicht bij Weststellingwerf; in die omgeving waren meerdere Schultings actief in het verzet, bv. in Steggerda.

Wie weet wie de Schulding kan zijn, bij wie Henk Bastiaans ondergedoken heeft gezeten? Ideeën en suggesties zijn van harte welkom via email: info@welgebogennietgebroken.nl of tel.nr. 06-52094771.

Meer informatie over het boek, Henk en Gerard Bastiaans, de kring om hen heen en de zoektocht naar informatie over OD-lid Schulding is te vinden op onze website: www.welgebogennietgebroken.nl.

Betty Hoogeveen- Bastiaans, dochter van Henk (H.L.) Bastiaans

MEDEDELINGEN:

a. Bedankjes

Van Joke en Sophie Koet ontvingen wij een dankbetuiging na het getoonde medeleven bij het overlijden van Bep.

Henk Sillem en Claire Steinmetz bedankten, namens de familie, voor de condoleances en bloemen bij het heengaan van onze voorzitter, Ernst.

b. Familieberichten

c. Overige

- **Nationaal Comité 4 en 5 mei:**

Op 1 maart jl. heeft **Jan van Kooten** afscheid genomen als directeur. Hij was gedurende 15 jaar betrokken bij het Nationaal Comité, en sinds najaar 2014 als directeur. Wij wensen hem veel geluk in zijn nieuwe loopbaan. Hij is opgevolgd door Arianne de Jong.

- **Roxane van Iperen** houdt 4 mei-voordracht in De Nieuwe Kerk

Schrijfster Roxane van Iperen (1976) houdt op 4 mei de voordracht tijdens de herdenkingsbijeenkomst in De Nieuwe Kerk, voorafgaand aan de herdenkingsplechtigheid op de Dam in Amsterdam.

Harry Mulisch droeg in 1992 de eerste literaire lezing voor op 4 mei. Sindsdien vormt deze voordracht een vast onderdeel van de Nationale Herdenking. In 2020 verzorgde Arnon Grunberg de voordracht. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei heeft Van Iperen gevraagd, nadat schrijver Abdelkader Benali zich terugtrok als spreker.

Van Iperen won in 2016 de Hebban Debuutprijs voor haar debuutroman *Schuim der aarde*. In 2018 volgde *'t Hooge Nest* – dat met de Opzij Literatuurprijs werd bekroond, voor de NS Publieksprijs werd genomineerd en in dertien landen in vertaling uitkomt – over de Joodse zussen Janny en Lien Brilleslijper, die tijdens de Tweede Wereldoorlog vele Joodse onderduikers verborgen in het huis waar zij woonden: 't Hooge Nest in Naarden.

- Van Iperen woont sinds 2012 in 't Hooge Nest, en stuitte toen ze het huis betrok op de bijzondere geschiedenis van het huis. Ze heeft jaren onderzoek gedaan naar de zussen Brilleslijper en de overige bewoners, en op meeslepende en tegelijk huiveringwekkende wijze verslag gedaan van de systematische en methodische wijze waarop de Joodse bevolking uit Nederland werd getransporteerd, op weg naar het onherroepelijke einde.
- In een interview met *NRC Handelsblad* in 2019 vertelde Van Iperen: 'Als we een gesprek willen voeren over onze gedeelde waarden, over collectieve identiteit, moeten we weten wat onze achtergrond is, wat er hier allemaal gebeurd is. Onze collectieve identiteit kunnen we niet blijven baseren op een incompleet verhaal.'
- In 2020 hield Van Iperen de Cleveringalezing, vernoemd naar de protestrede van de Leidse hoogleraar in november 1940 tegen het ontslag van zijn Joodse collega's, en de Machiavellilezing, over samenleving en democratie. Voor de Boekenweek van 2021, met het thema Tweestrijd, schrijft zij het Boekenweekessay. De titel luidt: 'De genocidefax - Wat doe jij als het erop aankomt?'

De 4 mei-voordracht van Roxane van Iperen wordt in samenwerking met de CPNB uitgegeven en is vanaf 4 mei verkrijgbaar in de boekhandel.

- André van Duin spreekt tijdens Nationale Herdenking op 4 mei

André van Duin zal op 4 mei spreken tijdens de Nationale Herdenking op de Dam in Amsterdam. Van Duin groeide op tussen de puinhopen van het gebombardeerde Rotterdam. Zijn vader werd tijdens de Tweede Wereldoorlog tewerkgesteld in Duitsland, iets waar thuis nooit over werd gesproken. In 2018 sprak Van Duin al tijdens de jaarlijkse herdenking van de Februaristaking.

Voorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei Gerdi Verbeet vindt het belangrijk dat een bekende persoonlijkheid als André van Duin, die geliefd is in de huiskamer, wil vertellen wat de Tweede Wereldoorlog tot op de dag van vandaag voor hem betekent. Voorafgaand aan de ceremonie op de Dam houdt schrijfster **Roxane van Iperen** in De Nieuwe Kerk de 4 mei-voordracht.

- Coronamaatregelen op 4 en 5 mei

Het Nationaal Comité gaat bij de voorbereidingen op 4 en 5 mei uit van verschillende scenario's die zijn afgestemd op de coronamaatregelen. Het comité hoopt dat de oorlogsgetroffenen en hun nabestaanden dit jaar weer aanwezig kunnen zijn bij de herdenking op de Dam in Amsterdam. In het minimumscenario wordt uitgegaan van een herdenking met een zeer beperkt aantal aanwezigen. Ook in een ruimer scenario wordt uitgegaan van een herdenking waar mensen persoonlijk voor worden uitgenodigd. Het uitgangspunt in alle scenario's is dat de aanwezigen anderhalve meter afstand moeten houden.

- 5 mei 2021:

Het **5 mei-concert** vindt net als afgelopen jaar niet buiten plaats op de Amstel, maar binnen in Koninklijk Theater Carré. Het concert wordt live uitgezonden door de NOS op NPO 1. De Bevrijdingsfestivals gaan ondanks de coronamaatregelen door. De festivals hebben hun programmering aangepast en zijn voor publiek voornamelijk via livestreams en op bevrijdingsfestivals.nl te volgen. De Ambassadeurs van de Vrijheid verbinden de veertien Bevrijdingsfestivals. In maart wordt bekend gemaakt welke artiesten dat dit jaar zijn.

Bevrijdingsfestivals online met Davina Michelle, Tino Martin en Jonna Fraser De veertien Bevrijdingsfestivals bieden op 5 mei een gezamenlijk onlineprogramma aan van meer dan 200 optredens en activiteiten. Davina Michelle, Tino Martin en Jonna Fraser zijn tijdens deze online editie als Ambassadeurs van de Vrijheid verbonden aan de festivals. Iedereen kan de festivals gratis bezoeken via een livestream op Bevrijdingsfestivals.nl.

In aanloop naar 5 mei gaan de Ambassadeurs van de Vrijheid op zoek naar wat vrijheid en onvrijheid voor hen betekent. Davina Michelle heeft haar eigen volgers opgeroepen om met haar van gedachten te wisselen over vrijheid. Zanger Tino Martin gaat samen met schrijver en journalist Natascha van Weezel naar Auschwitz om in gesprek te gaan over de Holocaust en rapper Jonna Fraser maakt een verhaal over afkomst: wat betekent zijn afkomst voor wie hij is? En hoe is dat voor anderen? Op de socialmediakanalen van de ambassadeurs en het Nationaal Comité 4 en

5 mei worden hun bevindingen in aanloop naar de Bevrijdingsfestivals gedeeld.

- **Volg het Vrijheidsvuur**

Het **Vrijheidsvuur** wordt traditiegetrouw in de nacht van 4 op 5 mei ontstoken in Wageningen. Het vuur komt 's middags aan bij de festivals en wordt in alle veertien festivalsteden tegelijkertijd ontstoken. Ook dit is online en op diverse televisiezenders te volgen. Het 5 mei-concert vindt net als afgelopen jaar niet buiten plaats op de Amstel, maar binnen in Koninklijk Theater Carré. Het concert wordt live uitgezonden door de NOS op NPO 1.

- **Bereid een Vrijheidsmaaltijd**

Ook de **Vrijheidsmaaltijden** gaan dit jaar in aangepaste vorm door. Omdat de coronamaatregelen niet toestaan dat grote groepen mensen bij elkaar komen, wordt er net als afgelopen jaar een alternatief opgediend: de Vrijheidsmaaltijdsoep. Chef-kok en schrijfster Yvette van Boven is gevraagd om het recept voor de Vrijheidsmaaltijdsoep van 2021 te maken. In aanloop naar Bevrijdingsdag deelt Yvette het recept, zodat iedereen op 5 mei kan meekoken. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei hoopt dat zoveel mogelijk mensen de Vrijheidsmaaltijdsoep bereiden en dat er op 5 mei ondanks de maatregelen toch getoost kan worden op de vrijheid.

Voor meer informatie kijk op: www.4en5mei.nl

NATIONAAL MONUMENT KAMP AMERSFOORT

Herdenking Kamp Amersfoort 19 april via livestream om 14:00 uur, met belangrijk live moment

Op 19 april wordt de overdracht aan het Rode Kruis van Kamp Amersfoort in 1945 herdacht. Ook dit jaar verzorgt Nationaal Monument Kamp Amersfoort weer een virtuele herdenking, die thuis gevolgd kan worden. Het is een indringend programma met onder andere muziek, documentaire, de registratie van ingezonden rozen en persoonlijke kaarten, en een live speech.

Tijdens de uitzending wordt overgeschakeld voor een belangrijk moment: de ingebruikneming van het nieuwe ondergrondse museum van 1100 m2 door onder andere een oud-gevangene, de 97-jarige Arie van Houwelingen.

De herdenking begint om 14:15 uur en is vanaf 14:00 uur te volgen via

www.rtvutrecht.nl

www.kampamersfoort.nl

www.herdenken.tv

Als mensen ten behoeve van de herdenking een roos willen laten leggen of een kaart met persoonlijke tekst willen sturen, kijk dan op

<https://www.kampamersfoort.nl/19april2021/>

Zodra museumbezoek voor publiek mogelijk wordt, kan een ticket via de website gekocht worden.

In Kamp Amersfoort hebben 47.000 mensen gevangen gezeten. Het betrof een zeer diverse populatie, zoals verzetsstrijders, Joden, communisten, (vermeende) criminelen, Jehova's Getuigen, Amerikaanse staatsburgers, Sovjet-krijgsgevangenen en mannen die als dwangarbeider in de Duitse oorlogsindustrie werden ingezet. In Kamp Amersfoort heerste een streng regime van honger, dwangarbeid en mishandeling. In totaal zijn 650 mannen omgekomen, waarvan er 383 rond het kamp zijn geëxecuteerd; daarmee is het de grootste executieplek van de Tweede Wereldoorlog in Nederland.

Herdenking 4 mei

In tegenstelling tot wat wij mei vorig jaar hoopten, mogen wij ook dit jaar als gevolg van de coronamaatregelen op 4 mei niet samen in Loenen herdenken. Net als vorig jaar zullen wij onze herdenking (deels) live uitzenden op tv en online.

De kranslegging is een onderdeel van deze herdenking. Wij bieden u, net als vorig jaar, de mogelijkheid een krans te laten leggen bij het monument van de *Vallende man* op Nationaal Ereveld Loenen. Het is helaas opnieuw niet mogelijk om mensen uit te nodigen dit zelf te doen. Wij zullen alle kransen bij het monument neerleggen en burgemeester Aboutaleb van Rotterdam zal symbolisch de laatste krans leggen. De namen van de overige kransleggers komen tijdens de uitzending in beeld.

Om alles op tijd te kunnen regelen, verzoeken wij u ons voor 20 april 2021 via hnanda@ogs.nl te laten weten of u van de gelegenheid gebruik wil maken om op 4 mei een krans te laten leggen op Nationaal Ereveld Loenen.

Herdenking

De herdenking wordt op 4 mei van 13.30 tot 14.30 uur uitgezonden via RTV Gelderland (kijk op omroep gelderland.nl/kanaalwijzer voor de juiste zender), de websites oorlogsgravenstichting.nl, omroep gelderland.nl en de facebookpagina van de Oorlogsgravenstichting.

Tijdens de herdenking zijn er bijdragen van burgemeester Aboutaleb van Rotterdam, Wolfgang Kotek, leerlingen van de Koninklijke Scholengemeenschap Apeldoorn, Daniel Cordes en het jongerenprogramma van Theater na de Dam.

De muziek wordt verzorgd door Meral Polat en Izaline Calister.

De herdenking wordt afgesloten met kranslegging, taptoe, minuut stilte en het Wilhelmus

De presentatrice tijdens de herdenkingsceremonie is Renee van Bavel. Het programma wordt muzikaal ondersteund door Jeugdorkest het Britten.

JAARLIJKSE HERDENKINGREIS

Het bestuur heeft besloten de jaarlijkse reis te gaan organiseren. Uiteraard weten we nog niet wat de dan geldende regels zijn. Wij zullen ons aan alle richtlijnen, die dan in beide landen gelden, houden.

Maar niets doen is nu geen optie!

Hieronder volgt het voorlopig programma. Diegene die niet in ons bestand bekend is maar wel graag informatie wil ontvangen kan contact opnemen met:

Marjolijn de Loos

E-mail: marjolijndeloos@gmail.com

of

Mobiel: 06-51803406

Een bericht naar ons email adres op de website www.Natzweiler.nl kan uiteraard ook.

Voorlopig programma

Donderdag 9 september 2021

19.30 uur Welkomdiner

23.30 uur Sluiting bar

Vrijdag 10 september 2021

09.30 uur vertrek naar Straatsburg

12.30 uur Lunch

14.00 uur Vertrek naar Kamp voor Alg. Vergadering CIN

18.00 uur Diner

20.15 uur Vertrek naar kamp

21.00 uur Fakkelwacht

23.30 uur Sluiting bar

Zaterdag 11 september 2021

09.00 uur Vertrek naar kamp
10.00 uur Nederlandse herdenking
12.30 uur Lunch Metzger
Middag vrijdag
19.30 uur Diner
23.30 uur Sluiting bar

Zondag 12 september 2021

09.30 uur Vertrek naar kamp
10.30 uur Internationale herdenking – eerbetoon aan Ernst
12.30 uur Lunch Rothau
Middag vrijdag
19.30 uur Afscheidsdiner
23.30 uur Sluiting bar

Maandag 13 september 2021

09.00 uur Vertrek

NIEUWS UIT FRANKRIJK

Samenvatting artikel DNA 27 december 2020

Uit Frankrijk bereikte ons het volgende nieuws. De Franse staat heet 25 miljoen euro ter beschikking gesteld voor de restauratie van het kamp, de steengroeve, de gaskamer en de 'Auberge'. Dit hele project neemt ongeveer 15 jaar in beslag en zou per jaar 1,5 miljoen kosten. Het hele project is in 2018 gestart onder leiding van de architect Pierre Dufour, hoofd van Monumentenzorg.

Vorig jaar zijn het monument 'La Flamme' en de begraafplaats gerestaureerd. Op dit moment zijn de wachttorens aan de beurt. Van de acht torens zijn er al 2 klaar. In september 2021 moeten zij allen gerestaureerd zijn.

De gaskamer, vroeger de 'feestzaal' is nu aan de beurt en zal gedurende enkele jaren gesloten blijven.

De naam Le Struthof komt van de 'Auberge' waar de SS-ers logeerden. Men noemde dit ook wel het 'camp bas' (het lage kamp). Van hieruit werd op de hoger gelegen Mt Louise het kamp gebouwd.

Er wordt nog veel onderzoek gedaan. De keuken in het kamp zal in 2022 gerestaureerd worden.

Er zijn al opgravingen gedaan naar de oude weg, door gevangenen aangelegd. Het lage en hoge kamp liggen niet zover uit elkaar. De wegen zullen ook aangepast worden en ingericht worden zoals het vroeger was. Het zal niet zo extreem zijn als indertijd toen er vrijwel geen vegetatie te bekennen was.

De bezoekers kunnen kiezen hun bezoek of bij het lage kamp of bij het hoge kamp (CERD) te beginnen.

Bij de 'Auberge' komt een nieuwe parkeerplaats. In dit gebouw komt o.a. een ruimte om wat te eten/drinken voor de toeristen. Dit alles naast de mogelijkheden van onderzoek, onderwijs aan de jongeren, ontvangstruimte enz.

De directeur Guillaume Andlau hoopt hier Europese fondsen voor te werven.

VAN DE PENNINGMEESTER

Ook in deze Nieuwsbrief kan de penningmeester niet genoeg benadrukken heel blij te zijn met alle donaties! Zij dankt de gulle gevers van harte.

Voor de goede orde vermelden we nog een keer dat diegenen die de Nieuwsbrief als hard copy willen blijven ontvangen weer het bedrag van € 20,00 euro moeten overmaken op onze rekening: **NL26INGB0000394148**.

VERZOEK OM VASTE DONATIES

Het bestuur is meer en meer bezig de geschiedenis van het kamp en de oud-gevangenen te digitaliseren, de website moet beheerd worden, de Nieuwsbrief wordt gemaakt en verspreid, er is soms acte de présence bij herdenkingen van andere vriendenkringen in Nederland maar ook in Frankrijk, waar een krans gelegd wordt. Zo zijn er toch vaste onkosten per jaar, zonder echte vaste inkomsten.

Aangezien wij een stichting zijn en geen leden hebben die een bepaalde contributie betalen vragen wij nu om uw regelmatige (per maand of jaarlijks) bijdrage.

U kunt dit storten op:

Stichting Vriendenkring van Oud-Natzweilers

Rekeningnummer: NL26INGB0000394148 ovv Donatie 2021

Bij voorbaat zeer veel dank!

GIROLOTERIJ

De activiteiten van de Stichting Vriendenkring van Oud-Natzweilers, waaronder de uitgave van dit blad, worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten uit de Giroloterij en de Bankloterij. Uw deelname aan de Giro- en of Bankloterij wordt daarom van harte aanbevolen.

vfonds, Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg

Binnen organisaties van oorlogsgetroffenen vallen steeds meer directbetrokkenen weg door vergrijzing en overlijden. Het vfonds ondersteunt een respectvolle afbouw van deze organisaties, eventueel door samenwerking of samenvoeging te stimuleren. Meer informatie op: www.v-fonds.nl.

De bijdrage van de Bank-Giroloterij en de Lotto maken het werk voor het Nationaal Fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg mogelijk.

De stichting Vriendenkring Oud-Natzweilers heeft het zogeheten **ANBI** kenmerk: **Algemeen Nut Beogende Instelling**. Dit betekent dat giften aan onze stichting aftrekbaar zijn van de belasting. Maar.... dit moet wel voldoen aan een aantal voorwaarden. Kijk voor informatie op www.belastingdienst.nl.

Arq Psychotrauma Expertgroep

Kenniscentrum vervolging, oorlog en geweld

Voor vragen op het gebied van wetten en regelingen voor oorlogsgetroffenen, maar ook voor vragen over zelfhulpgroepen, therapeutische hulp of maatschappelijk werk, en voor literatuur over de tweede wereldoorlog en zijn gevolgen, kunt u terecht bij de Stichting Cogis.

Oorlogsgetroffenen, hun partners en kinderen (ook de naoorlogse generatie) zijn welkom bij

Arq Psychotrauma Expertgroep
Nienoord 5
1112 XE Diemen
Telefoon 020 – 660 19 30
Fax 020 – 660 19 31
E-mail info@cogis.nl

Bezoek is - na telefonische afspraak - iedere dag mogelijk.

COLOFON

Redactie

Nicole Planjer
& Marjolijn de Loos

Inzenden kopij

Nicole Planjer
Segbroeklaan 132
2565 DN Den Haag
Tel: 06-24769585

Uiterste datum inleveren kopij:
*(indien getypt in computer, s.v.p.
per e-mail of diskette meesturen)*

15 juli 2021

Redacteur
e-mail: nplanjer@hotmail.com
& Marjolijn de Loos

Nicole Planjer

Printed by

GrandPrix Copyrette
Parnassusweg 214
1076 AV Amsterdam
Tel: 020 – 664 59 09
Info@grandprixcopyrette.nl

Reisorganisatie
e-mail: marjolijndeloos@gmail.com

Marjolijn de Loos